

Дані про авторів

Снітко Єлизавета Олександрівна,

к.техн.н., доцент, завідувач кафедри менеджменту, Луганський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Старобільськ, Україна

Скрипник Вікторія Віталіївна,

к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів, обліку та банківської справи, Луганський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Старобільськ, Україна

Вараксіна Олена Вікторівна,

к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту ім. І. А. Маркіної, Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава, Україна

Іщейкін Тимур Євгенович,

к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної, Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава, Україна

Данные об авторах

Снитко Елизавета Александровна,

к.техн.н., доцент, заведующая кафедры менеджмента, Луганский национальный университет имени Тараса Шевченко, г. Старобельск, Украина

Скрипник Виктория Витальевна,

к.э.н., доцент, доцент кафедры финансов, учета и банковского дела, Луганский национальный университет имени Тараса Шевченко, г. Старобельск, Украина

Вараксіна Елена Викторовна,

к.э.н., доцент, доцент кафедры менеджмента им. И.А. Маркиной, Полтавский государственный аграрный университет, г. Полтава, Украина

Ищейкин Тимур Евгеньевич,

к.э.н., доцент, доцент кафедры менеджмента им. И.А. Маркиной, Полтавский государственный аграрный университет, г. Полтава, Украина

Data about the authors

Yelyzaveta Snitko,

PhD (Engineering Science), Associate Professor, Head of the Department of Management, Lugansk National Taras Shevchenko University, Ukraine, Starobilsk

Viktoriia Skrypnyk,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance, Accounting and Banking, Luhansk Taras Shevchenko National University, Ukraine, Starobilsk

Elena Varaksina,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of I. Markina Department of Management, Poltava State Agrarian University, Ukraine, Poltava

Tymur Ishchejkin,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of I. Markina Department of Management, Poltava State Agrarian University, Ukraine, Poltava

УДК 339.9

ВДОВЕНКО Н.М., КУКСА І.М.,
ДЯЧЕНКО Т.О., СІРИК М.В.

Управління інноваційною діяльністю в умовах глобалізації міжнародної економіки та змін в безпекології і поведінці споживачів

Актуальність теми дослідження. Дослідження питання управління інноваційною діяльністю в умовах глобалізації міжнародної економіки та змін в безпекології і поведінці споживачів обумовлюється відсутністю єдиного алгоритму та моделі даного процесу.

Постановка проблеми. На ринку в умовах глобалізації міжнародної економіки та змін в безпекології і поведінці споживачів склалася ситуація, за якої інновації, які здійснювались за рахунок централізованих джерел, мають надто низьку частку, тоді як інвестиції, що мали внутрішню структуру, втратили її, стали невпорядкованими і неорганізованими, стимулюючи тільки короткострокові цілі інвесторів. Вихід з такого становища вбачається в провокуванні інноваційно-інвестиційного буму, відновленні основного капіталу на принципово новій, конкурентоспроможній основі. Зазначені факти обумовлюють актуальність теми дослідження.

Постановка мети і завдань дослідження – дослідити управління інноваційною діяльністю в умовах глобалізації міжнародної економіки та змін в безпекології і поведінці споживачів.

Метод або методологія дослідження. В статті використано історично-логічний метод; метод систематизації, класифікації й теоретичного узагальнення; метод логічного аналізу і синтезу.

Презентація основного матеріалу (результати дослідження). Обґрунтовано, що при управлінні інноваційною діяльністю в умовах глобалізації міжнародної економіки та змін в безпекології і поведінці споживачів в міру перетворення інноваційного процесу на товарний, можливо виділити дві його органічні фази: створення та розповсюдження; дифузія нововведення. Перша фаза охоплює послідовні етапи наукових досліджень, дослідно–конструкторських робіт, організацію дослідного виробництва і збуту, організацію комерційного виробництва. На цій фазі корисний ефект нововведення ще не реалізується, а тільки створюються передумови для цього. На другій фазі суспільно–корисний ефект перерозподіляється між виробниками нововведення, а також між виробниками і споживачами.

Галузь застосування результатів. Результати дослідження можуть бути використані в практичній діяльності інноваційно орієнтованих організацій, органів влади для підвищення рівня безпеки.

Висновки за статтею. Уточнено поняття «інноваційний розвиток» – як ланцюга реалізованих нововведень і винаходів, що носить комплексно–системний характер, включає в себе сфери інноваційного процесу, які впливають та визначають загальний результат економічного зростання на мікро–, мезо– та макрорівнях. Доведено, що в умовах глобалізації міжнародної економіки та змін в безпекології і поведінці споживачів кожна стадія інноваційного процесу продукує власний результат: винахід, новацію, нововведення, інновацію. На початковій стадії – це винаходи і відкриття, що не завжди отримують комерційне застосування. На наступній стадії з'являється оформлена новація як результат фундаментальних, прикладних досліджень, розробок чи експериментальних робіт, які в цілому спрямовані на підвищення ефективності певної сфери.

Ключові слова: управління інноваційною діяльністю, глобалізація, міжнародна економіка, зміни в безпекології, зміни в поведінці споживачів.

ВДОВЕНКО Н.М., КУКСА І.Н.,
ДЯЧЕНКО Т.А., СИРЬК М.В.

Управление инновационной деятельностью в условиях глобализации международной экономики и изменений в безопасности и поведении потребителей

Актуальность темы исследования. Исследование вопроса управления инновационной деятельностью в условиях глобализации международной экономики и изменений в безопасности и поведении потребителей обуславливается отсутствием единого алгоритма и модели данного процесса.

Постановка проблемы. На рынке в условиях глобализации международной экономики и изменений в безопасности и поведении потребителей сложилась ситуация, при которой инновации, осуществлявшиеся за счет централизованных источников, имеют слишком малую долю, тогда как инвестиции, которые имели внутреннюю структуру, потеряли её, стали неупорядоченными и неорганизованными, стимулируя только краткосрочные цели инвесторов. Выход из такого положения усматривается в провоцировании инновационно–инвестиционного бума, восстановлении основного капитала на принципиально новой, конкурентоспособной основе.

Постановка целей и задач исследования – исследовать управление инновационной деятельностью в условиях глобализации международной экономики и изменений в безопасности и поведении потребителей.

Метод или методология исследования. В статье использованы историко–логический метод, метод систематизации, классификации и теоретического обобщения; метод логического анализа и синтеза.

Презентация основного материала (результаты исследования). Обосновано, что при управлении инновационной деятельностью в условиях глобализации международной экономики и изменений в безопасности и поведении потребителей по мере превращения инновационного процесса в товарный можно выделить две его органические фазы: создание и распространение; диффузия нововведения. Первая фаза охватывает последовательные этапы научных исследований, опытно–конструкторских работ, кампанию опытного производства и сбыта, кампанию коммерческого

производства. На этой фазе полезный эффект новшества еще не реализуется, а только создаются предпосылки для этого. На второй фазе общественно полезный эффект перераспределяется между производителями нововведения, а также между производителями и потребителями.

Область применения результатов. Результаты исследования могут быть использованы в практической деятельности инновационно ориентированных организаций, органов власти для повышения уровня безопасности.

Выводы по статье. Уточнено понятие «инновационное развитие» – как цепи реализуемых нововведений и изобретений, носящую комплексно–системный характер, что включает в себя сферы инновационного процесса, влияющие и определяющие общий результат экономического роста на микро–, мезо– и макроуровнях. Доказано, что в условиях глобализации международной экономики и изменений в безопасности и поведении потребителей каждая стадия инновационного процесса продуцирует собственный результат: изобретение, новшество, нововведение, инновацию. На начальной стадии – это изобретения и открытия, которые не всегда получают коммерческое применение. На следующей стадии эффективности определенной сферы.

Ключевые слова: управление инновационной деятельностью, глобализация, международная экономика, изменения в безопасности, изменения в поведении потребителей.

VDOVENKO N.M., KUKSA I.M.,
DIACHENKO T.O., SIRYK M.V.

Management of innovation in the globalization of the international economy and changes in safety and consumer behavior

Relevance of the research topic. Research on the management of innovation in the globalization of the international economy and changes in safety and consumer behavior is due to the lack of a single algorithm and model of this process.

Formulation of the problem. In the context of globalization of the international economy and changes in safety and consumer behavior, innovations from centralized sources have too low a share, while investments that have lost their internal structure have become disorganized and disorganized, stimulating only short–term goals of investors. The way out of this situation is seen in provoking an innovation and investment boom, the restoration of fixed capital on a fundamentally new, competitive basis.

Setting the purpose and objectives of the study – to study management of innovation in the globalization of the international economy and changes in safety and consumer behavior.

Research method or methodology. **The historical–logical method is used in the article; method of** systematization, classification and theoretical generalization; method of logical analysis and synthesis.

Presentation of the main material (research results). It is substantiated that in the management of innovation in the globalization of the international economy and changes in safety and consumer behavior as the innovation process becomes commodity, it is possible to distinguish two organic phases: creation and dissemination; diffusion of innovation. The first phase covers the successive stages of research, research and development, organization of research production and marketing, organization of commercial production. At this stage, the beneficial effect of innovation is not yet realized, but only creates the preconditions for this. In the second phase, the socially beneficial effect is redistributed between producers of innovation, as well as between producers and consumers.

Field of application of results. The results of the study can be used in the practice of innovation–oriented organizations, authorities to increase security.

Conclusions on the article. The concept of «innovative development» is clarified – as a chain of implemented innovations and inventions, which is complex and systemic in nature, includes areas of innovation that affect and determine the overall outcome of economic growth at the micro, meso and macro levels. It is proved that in the conditions of globalization of the international economy

and changes in safety and consumer behavior, each stage of the innovation process produces its own result: invention, innovation, innovation, innovation. At the initial stage, these are inventions and discoveries that will not always be commercially applicable. At the next stage there is a formalized innovation as a result of basic, applied research, development or experimental work, which is generally aimed at improving the efficiency of a particular area.

Keywords: *innovation management, globalization, international economy, changes in security, changes in consumer behavior.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Інноваційна діяльність є сферою економічної діяльності, що суттєво зазнала негативного впливу кризових явищ в період безпекових викликів. На ринку в умовах глобалізації міжнародної економіки та змін в безпекології і поведінці споживачів склалася ситуація, за якої інновації, що в недалекому минулому здійснювались з централізованих джерел, мають занадто низьку частку, тоді як інвестиції з внутрішньої структури втратили її, стали недостатньо впорядкованими та недостатньо організованими, стимулюючи виключно короткострокову мету інвесторів. Вихід із такого стану вбачається в неможливості подолання економічної кризи без інноваційно-інвестиційного буму, відтворення основного капіталу на принципово нових, конкурентоспроможних засадах. Представлені факти й обумовили актуальність даної теми дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Виникнення інноваційних теорій розвитку суспільства відносять до початку ХХ ст., що пов'язано зі змінами в загальній системі економічного світогляду, коли на перше місце виходять нематеріальні активи. Найбільш значимими у цьому напрямі є праці В. Зомбарта, В. Мітчерліха та Й. Шумпетера [3; 9]. Б. Твісс ще на початку минулого століття дійшов висновку, що на циклічний рівень розвитку виробництва впливають, насамперед, внутрішні чинники, пов'язані з відтворенням основного капіталу [1].

Підґрунтям для багатьох інноваційних теорій є теоретичні надбання Й. Шумпетера, дослідження якого різні дослідники оцінюють і трактують досить неоднозначно. Це зумовлено тим, що його наукове надбання переросло час і має досить велике значення в різні періоди розвитку суспільства і науки. Тому науковці різних часів знаходили підтвердження своїм думкам в теоріях цього дослідника. Й. Шумпетер сформулював систем-

ну теорію інноваційного розвитку, центральним місцем якої є економічна категорія «інновації» як необхідної виробничої функції, зумовленої змінами факторів виробництва, ресурсів або їх комбінації [10]. При цьому виділено основні складові інноваційної діяльності: запровадження нової продукції, товару, послуги, нових чи невідомих споживачу їх видів; застосування нової технології виробництва, запровадження для певної галузі невідомого методу виробництва; використання нових матеріалів, видів сировини й її джерел; відкриття й освоєння нових ринків споживання продукції; підлив монополії конкурентів чи монополізація ринку за рахунок виробництва власної, невідомої раніше продукції; впровадження нової організації виробничого й управлінського процесів, організаційних структур чи їх удосконалення.

Зміст інновацій та інноваційної діяльності відображає широкий підхід до її визначення, із якого випливає, що інновації можуть створюватися в будь-якій предметній сфері діяльності людини [2; 4–8], що в умовах глобалізації міжнародної економіки та змін в безпекології і поведінці споживачів потребує подальшого дослідження.

Формулювання цілей статті (постановка завдання) – дослідити управління інноваційною діяльністю в умовах глобалізації міжнародної економіки та змін в безпекології і поведінці споживачів.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Інновація при різних умовах визначається як процес та як кінцевий результат діяльності, втілений у вигляді новітнього чи удосконаленого продукту, нових послуг, які мають ринковий попит чи соціально-економічну значимість для суспільства, новітніх чи вдосконалених технологічних процесів, які використовуються в практичній діяльності. Внаслідок використання інновацій значно змінюються кількісно-якісні характеристики виробництва і споживання, прискорюється економічний розвиток, забезпечується інтенсифікація суспільного розвитку.

Управління інноваційною діяльністю розглядається як важлива частина суспільно-економічної системи і людської життєдіяльності в усіх її проявах і фрагментарно знаходить прояв у багатьох відносно самостійних напрямках наукових досліджень, зокрема в умовах глобалізації міжнародної економіки та змін в безпекології і поведінці споживачів. За останні роки не було сформовано цілісної теорії, що об'єднала б розпорошені інноваційні дослідження, а термін «інновація», незважаючи на його загально визнаність та широкий вжиток, не набув і досі однозначного тлумачення.

Щоб ефективно здійснювати управління інноваційною діяльністю на мікро-, мезо- чи макрорівнях, необхідно, передусім, ґрунтовно проаналізувати теорію інноваційного розвитку й уточнити основні поняття. Дослідження сутності інновацій у контексті теорії інноваційного розвитку дає змогу врахувати сучасні характеристики у визначенні інновацій усіх конкурентних чинників, хронологічно відтворити генезис визначення таких понять як «інновації», «інноваційна діяльність», «інноваційний розвиток» та обґрунтувати їх основні характеристики як економічних категорій.

Як і базова категорія «інновація», інноваційна діяльність не має однозначного визначення в науковому середовищі. Визначення інноваційної діяльності в вітчизняному законодавстві має певні відмінності. Найбільш точне її визначення дається в статті 1 Закону України «Про інноваційну діяльність», де визначено інноваційну діяльність як діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоспроможних товарів і послуг [5].

Згідно Закону України «Про інвестиційну діяльність» (ст. 3) інноваційну діяльність визначено як одну із форм інвестиційної діяльності, яка здійснюється з метою впровадження досягнень науково-технічного прогресу у виробництво і соціальну сферу і включає: випуск і розповсюдження принципово нових видів техніки і технології; прогресивні міжгалузеві структурні зрушення; реалізацію довгострокових науково-технічних програм з великими строками окупності витрат; фінансування фундаментальних досліджень для здійснення якісних змін у стані продуктивних сил; розробку і впровадження нової, ресурсозберігаючої технології, призначеної для поліпшення соціального і екологічного становища [5].

Господарський кодекс України розглядає інноваційну діяльність лише в сфері господарювання і визначає її як діяльність учасників господарських відносин, що здійснюється на основі реалізації інвестицій з метою виконання довгострокових науково-технічних програм з тривалими строками окупності витрат і впровадження нових науково-технічних досягнень у виробництво та інші сфери суспільного життя (ст. 325) [8].

При визначенні поняття інноваційної діяльності часто акцентується увага на зв'язках інноваційної та науково-технічної діяльності й з упровадженням науково-технічних розробок (діяльність із доведення науково-технічних ідей, винаходів, розробок до результату, що може бути практично використаним) [4].

В загальному сенсі інноваційна діяльність включає усі види наукової діяльності, проектно-конструкторські, технологічні, дослідні розробки, діяльність із освоєння нововведень у виробництві. Інноваційна діяльність за характером є системною й багатоплановою, з якою поєднані організаційні, соціальні й технологічні нововведення. В ході їх упровадження формується нова модель розвитку в умовах глобалізації міжнародної економіки та змін в безпекології і поведінці споживачів, перетворення й використання економічних, природних і суспільних ресурсів [8]. Отже, за універсальним визначенням, інноваційна діяльність – це цілеспрямовані дії, здійснювані за будь-яким видом діяльності (чи в будь-якій її предметній сфері) шляхом залучення засобів інтелектуальної діяльності й механізмів її підтримки, притаманних даній предметній сфері, із метою отримання різних ефектів (економічних, екологічних, науково-технічних, соціальних тощо), впровадження у практику нових інноваційних продуктів (нові товари, новітні/вдосконалені технології, послуги, оригінальні підходи розв'язання проблем), затребуваних суспільством чи його інститутами. При цьому змінюються якісні характеристики як самої сфери інноваційної діяльності, так і сегментів споживання чи застосування цих продуктів [6].

Національна економічна практика свідчить, що високих результатів можна досягнути виключно за рахунок системного та цілеспрямованого новаторства, націленого на забезпечення якісного рівня взаємодії на основі використання актуальних науково-економічних і науково-технічних знань. Управління інноваційною діяльністю в

умовах глобалізації міжнародної економіки передбачає створення й залучення із зовнішнього середовища новацій, що сприятимуть підвищенню конкурентоспроможності й безпекової складової на макро-, мезо- та мікрорівнях, зміцнять ринкові позиції, забезпечуватимуть перспективи розвитку тощо.

Об'єктом управління інноваційною діяльністю є інновації – новостворені, удосконалені конкурентоспроможні технології, продукція, послуги, організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного характеру, які можуть істотно поліпшити структуру й якість виробництва та соціальної сфери. В залежності від об'єкта та предмета дослідження інновації розглядаються як зміни, процес, система або результат.

В умовах сучасних змін в поведінці споживачів головним критерієм успіху економіки є здатність до розширення виробництва внаслідок інновацій, які зорієнтовані на кінцевий результат прикладного характеру і забезпечують певний технічний чи соціально-економічний ефект, тобто втілення наукового відкриття, технічного винаходу у новій технології або у новому виді виробу. Тобто це є суспільно-технічно-економічним процесом, що через практичне використання ідей та винаходів призводитиме до створення кращих за базовими властивостями виробів, технологій. Якщо інновація орієнтується на економічні вигоди, прибутки, поява її на ринку може принести додатковий дохід [4]. У внутрішній логіці нововведень є нова форма динамізації економічного розвитку.

Також інновації розглядають як зміни, що вводять підприємства у свою діяльність з метою підвищення конкурентоспроможності як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. У сучасних умовах змін безпекових реалій в системі господарювання інновації є необхідним і об'єктивним чинником конкурентоспроможного розвитку підприємств та відіграють роль найважливішого засобу розв'язання основних соціально-економічних завдань. Тобто інновація є новим підходом до виробництва і збуту продукції в умовах глобалізації міжнародної економіки, завдяки якому інноватор здобуває перевагу над конкурентами.

Інновації є головною складовою успішного функціонування підприємства і суттєво впливають на рівень його прибутковості [10]. Адаптивне управління інноваційною діяльністю є важливим елементом підвищення ефективності економіки,

оскільки промислова інновація починається з ідеї і проходить фази дослідження, розробки та створення нових зразків продукції, технологій чи послуг та їх комерціалізації.

Висновки

Уточнено поняття «інноваційний розвиток» – як ланцюга реалізованих нововведень і винаходів, що носить комплексно-системний характер, включає в себе сфери інноваційного процесу, які впливають та визначають загальний результат економічного зростання на мікро-, мезо- та макрорівнях. При управлінні інноваційною діяльністю в умовах глобалізації міжнародної економіки та змін в безпекології і поведінці споживачів у міру перетворення інноваційного процесу на товарний, можливим є виділення дві його органічні фази: створення і розповсюдження; дифузія нововведення. Перша – охоплює послідовні етапи наукових досліджень, дослідно-конструкторських робіт, організацію дослідного виробництва та збуту, організацію комерційного виробництва. На ній корисний ефект нововведення ще не реалізується, а лише створюються передумови для цього. На другій фазі суспільно-корисний ефект перерозподіляється між виробниками нововведення, між виробниками та споживачами. Очевидно, що кожна стадія інноваційного процесу формує власні результати: винаходи, новації, нововведення, інновації. На першій стадії – це винаходи і відкриття, які не завжди отримують комерційне застосування. На другій стадії з'являється оформлена новація як результат фундаментальних та прикладних досліджень, розробок або експериментальних робіт, що у цілому спрямовані на підвищення ефективності певної сфери.

Список використаних джерел

1. Вдовенко Н. М., Сухомлин Л. В., Бачкір І. Г., Гнатенко І. А. Управлінські засади моделювання державних пріоритетів в інноваційній економіці: диверсифікація підприємницької діяльності та адаптування ринку. Економіка та держава. 2021. № 9. С. 19–23.
2. Вдовенко Н.М., Федірець О.В., Зось-Кіор М.В., Гнатенко І.А. Роль енергоринку в менеджменті ресурсозбереження та ресурсоефективності конкурентоспроможних підприємств агропродовольчої сфери. Український журнал прикладної економіки. 2020. Том 5. № 4. С. 222–229.
3. Живко З. Б., Кредісов В. А., Гнатенко І. А., Гальонкін С. С. Інституціонально-матрична кластеризація в

системі стратегічного управління інноваційною економікою в умовах зміни споживчих переваг, глобалізації, діджиталізації, формування економічної культури суспільства та сталого розвитку. Інвестиції: практика та досвід, 2021. № 21. С. 37–43.

4. Mayovets Y., Vdovenko N., Shevchuk H., Zos-Kior M., Hnatenko I. Simulation modeling of the financial risk of bankruptcy of agricultural enterprises in the context of COVID-19. *Journal of Hygienic Engineering and Design*. 2021. № 36. P. 192–198.

5. Rossokha V., Mykhaylov S., Bolshaia O., Diukariev D., Galtsova O., Trokhymets O., Ilin V., Zos-Kior M., Hnatenko I., Rubezhanska V. Management of simultaneous strategizing of innovative projects of agricultural enterprises responsive to risks, outsourcing and competition. *Journal of Hygienic Engineering and Design*. 2021. № 36. P. 199–205.

6. Bilan Y., Zos-Kior M., Nitsenko V., Sinelnikau U., Ilin V. Projecting the social component of the efficient management of land resources. *Journal of Security and Sustainability. Issues*. 2017. № 7(2). P. 287–300.

7. Brockova K., Rossokha V., Chaban V., Zos-Kior M., Hnatenko I., Rubezhanska V. (2021). Economic mechanism of optimizing the innovation investment program of the development of agro-industrial production. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, 43.1, 129–135.

8. Hnatenko I., Kuksa I., Prokopenko O., Naholiuk O. Management bases of modeling of business development state priorities: motivational-cognitive, socio-economic, stereotypical-behavioral factors. *Вісник Черкаського університету. Серія «Економічні науки»*. Випуск 3. 2021. С. 58–64.

9. Kuksa I., Hnatenko I., Kolomoiets Y., Mykhailov S. Modeling of State Priorities of Management in the Conditions of Globalization: Financial, Technical-technological and Resource Aspects. *Економічні горизонти*. 2021. №1. С. 21–29.

10. Mykhailichenko M., Lozhachevska O., Smagin V., Krasnoshtan O., Zos-Kior M., Hnatenko I. Competitive strategies of personnel management in business processes of agricultural enterprises focused on digitalization. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*. 2021. Vol. 43. No. 3. P. 403–414.

References

1. Vdovenko N., Sukhomlyn L., Bachkir I., Hnatenko I. (2021). Management principles of modeling state priorities in the innovative economy: diversification of busi-

ness and market adaptation. *Ekonomika ta derzhava [Economy and state]*, 9, 19–23.

2. Vdovenko N.M., Fedirets O.V., Zos-Kior M.V., Hnatenko I.A. (2020). The role of the energy market in the management of resource conservation and resource efficiency of competitive enterprises in the agri-food sector. *Ukrayins'kyy zhurnal prykladnoyi ekonomiky [Ukrainian Journal of Applied Economics]*, 5.4, 222–229.

3. Zhyvko Z., Kredisov V., Hnatenko I., Galonkin, S. (2021). Institutional-matrix clustering in the system of strategic management of innovative economy in the conditions of change of consumer preferences, globalization, digitalization, formation of economic culture of society and sustainable development. *Investytsiyi: praktyka ta dosvid [Investments: practice and experience]*, 21, 37–43.

4. Mayovets Y., Vdovenko N., Shevchuk H., Zos-Kior M., Hnatenko I. (2021). Simulation modeling of the financial risk of bankruptcy of agricultural enterprises in the context of COVID-19. *Journal of Hygienic Engineering and Design*, 36, 192–198.

5. Rossokha V., Mykhaylov S., Bolshaia O., Diukariev D., Galtsova O., Trokhymets O., Ilin V., Zos-Kior M., Hnatenko I., Rubezhanska V. (2021). Management of simultaneous strategizing of innovative projects of agricultural enterprises responsive to risks, outsourcing and competition. *Journal of Hygienic Engineering and Design*, 36, 199–205.

6. Bilan Y., Zos-Kior M., Nitsenko V., Sinelnikau U., Ilin V. (2017). Projecting the social component of the efficient management of land resources. *Journal of Security and Sustainability*, 7(2), 287–300.

7. Brockova K., Rossokha V., Chaban V., Zos-Kior M., Hnatenko I., Rubezhanska V. (2021). Economic mechanism of optimizing the innovation investment program of the development of agro-industrial production. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, 43.1, 129–135.

8. Hnatenko I., Kuksa I., Prokopenko O., Naholiuk O. (2021). Management bases of modeling of business development state priorities: motivational-cognitive, socio-economic, stereotypical-behavioral factors. *Visnyk Cherkas'koho universytetu. Seriya «Ekonomichni nauky» [Bulletin of Cherkasy University. Economic Sciences Series]*, 3, 58–64.

9. Kuksa I., Hnatenko I., Kolomoiets Y., Mykhailov S. (2021). Modeling of state priorities of management in the conditions of globalization: financial, technical-technological and resource aspects. *Ekonomichni horyzynty [Economic horizons]*, 1, 21–29.

10. Mykhailichenko M., Lozhachevska O., Smagin V., Krasnoshtan O., Zos-Kior M., Hnatenko I. (2021). Competitive strategies of personnel management in business processes of agricultural enterprises focused on digitalization. Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development, 43.3, 403–414.

Дані про авторів

Вдовенко Наталія Михайлівна,

д.е.н., професор, завідувач кафедри глобальної економіки, Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ, Україна

Кукса Ігор Миколайович,

д.е.н., професор, професор кафедри економічної кібернетики і системного аналізу, Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця, м. Харків, Україна

Дяченко Тетяна Олексіївна,

к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту, Національний транспортний університет, м. Київ, Україна

Сірик Максим Віталійович,

к.е.н., старший викладач кафедри менеджменту підприємств, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», м. Київ, Україна

Данные об авторах

Вдовенко Наталья Михайловна,

д.э.н., профессор, заведующая кафедрой глобальной экономики, Национальный университет биоресурсов и природопользования Украина, г. Киев, Украина

Кукса Игорь Николаевич,

д.э.н., профессор, профессор кафедры экономической кибернетики и системного анализа, Харьковский национальный экономический университет им. С. Кузнеця, г. Харьков, Украина

Дяченко Татьяна Алексеевна,

к.э.н., доцент, доцент кафедры менеджмента, Национальный транспортный университет, г. Киев, Украина

Сырик Максим Витальевич,

к.э.н., старший преподаватель кафедры менеджмента предприятий, Национальный технический университет Украины «Киевский политехнический институт имени Игоря Сикорского», г. Киев, Украина

Data about the authors

Nataliia Vdovenko,

Dr. Sc. (Economics), Professor, Head of the Department of Global Economics, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Ihor Kuksa,

Dr. Sc. (Economics), Professor, Professor of the Economic Cybernetics and System Analysis Department, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Kharkiv, Ukraine

Tetiana Diachenko,

PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Management, National Transport University, Kyiv, Ukraine

Maksym Siryk,

PhD (Economics), Senior Lecturer Department of Management of Enterprises, National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute», Kyiv, Ukraine

УДК 330.34: 334.021

ЯЦИКОВСЬКИЙ Б.І.

Фінансові аспекти національного розвитку гірничодобувної галузі з поєднанням державного і приватного капіталу

Актуальність теми дослідження. Ефективний розвиток гірничодобувної галузі передбачає удосконалення фінансових інструментів державного регулювання зазначеним сектором економіки. Одним з інструментів такого регулювання є оптимальне поєднання державного і приватного капіталу, що потребує більш детального вивчення.

Постановка проблеми. Гірничодобувна галузь України є стратегічно важливим сектором національної економіки, що займається видобутком мінеральних ресурсів, їх первинною обробкою (подрібнення, сортування, збагачення) з метою використання її кінцевої продукції різними підприємствами переробної промисловості або безпосереднього споживання її сировини (пісок, камінь або глина у будівництві, вугілля для опалення будинків тощо) будь-якими елементами ринкової економіки. Ефективний видобуток корисних копалин є запорукою забезпечення соціально-економічного розвитку держави та підвищення її макроекономічних показників. Одночасно мінераль-